

ХРИСТИЯНСЬКІ МОТИВИ В ХУДОЖНІЙ ТВОРЧОСТІ О. КИРИЛА СЕЛЕЦЬКОГО

У статті вперше в українському літературознавстві зроблено спробу розглянути християнські мотиви, образи, символи у творчості о. Кирила Селецького. Релігійний світогляд письменника, виявляючись у художній творчості, органічно вписує митця у традиції католицької літератури. У дослідженні з'ясовано, що художня спадщина о. Кирила жанрово розмаїта: це поезія, агіографічна проза, охудожнені біблійні оповідання, казки, легенди, біографії тощо. Майже всі твори позначені частими апеляціями до Бога, особливою набожністю до Богородиці. У статті наголошено, що письменник часто звертається до Святого Письма, творить художні ілюстрації до катехизмових правд, у його творах нерозривно поєднуються християнські й національні цінності.

Стильова манера письменника зазнала впливу тогочасної гомілетики, яка в Україні мала давню й неповторну традицію. Найавторитетнішим джерелом для християнських проповідників завжди було Слово Боже, яке о. Кирило упродовж життя пізнавав розумом і переживав серцем, а згодом воно проросло численними образами, символами, алюзіями й ремінісценціями в його творах. Прикметно, що письменник уміло залучає до художнього обігу не лише новозавітні, а й старозавітні тексти, адаптуючи їх до тогочасних українських реалій.

Українська проповідницька традиція з давніх-давен послуговувалася прикладами з побутового життя для виховання моральних імперативів у вірян. Для о. Селецького такою скарбницею для художніх ілюстрацій у його творах став український побут, накопилине середовище, довголітня священнича прак-

Ірина ДМИТРІВ,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української
літератури та теорії літератури
Дрогобицького державного
педагогічного університету імені
Івана Франка
(Дрогобич, Україна)

Iryna DMYTRIV,

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Ukrainian Literature and Theory
of Literature Ivan Franko Drohobych
State Pedagogical University
(Drohobych, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0003-0937-1070>
ira.myrna@gmail.com

тика і просто життєвий досвід, яким він щиро ділився зі своїм читачем, вистворюючи прості й доступні, але водночас живі й несподівані художні образи. Письменник мав переконання, що в житті немає нічого випадкового: кожна людина чи будь-яке інше Боже творіння, кожна ситуація чи подія не є випадковістю, а слугує для уважної особи великою школою життя, тому одна з найбільш розвинених тем у його творчості – тема виховання та навчання, і зрозуміло, що о. Кирило Селецький часто зображає людей, дотичних до цього процесу, – батьків, священників, учителів.

Загалом творчість о. Кирила Селецького відзначається високим християнським звучанням і вона органічно злилася з його життєвим подвигом.

Ключові слова: о. Кирило Селецький, Святе Письмо, католицька література, християнський письменник, образ, мотив, символ.

CHRISTIAN MOTIFS IN LITERARY CREATIONS OF PR. KYRYLO SELECKYI

The given article deals with the first attempt in the Ukrainian literary criticism to consider Christian motifs, images, symbols in creation of pr. Kyrylo Seleckyi. The religious writer's world view, appearing in literary creations, organically inscribes an artist in the traditional catholic literature. It is found out in the research, that literary inheritance of pr. Kyrylo has genre varieties: poetry, hagiographic prose, fiction bible stories, fairy-tales, legends, biographies etc. Almost all works are marked frequent appeals to God, by the special piety to Holy Mother.

It is stated, that the writer often applies to the Holy Scriptures, creates literary illustrations to a catechism truth, and also Christian and national values are indissolubly combined in his works.

The writer's stylish manner was influenced by that time Homiletics which had an old and unique tradition in Ukraine. The most authoritative source for Christian preachers always was Divine Word which pr. Kyrylo cognized by mind and experienced by heart during his life, and afterwards it germinated by numerous images, symbols, allusions and reminiscences in his works. Notably, that the writer skilfully brings over not only The New Testament's but also The Old Testament's texts to artistic turnover, adapting them to Ukrainian realities of that time.

Since ancient times the Ukrainian preaching tradition used examples from domestic life for education of moral imperatives for believers.

The Ukrainian way of life, environment, many years' practice as a priest and simply vital experience became for pr. Seletskyi a real treasure which he used for the artistic illustrations in his works and also sincerely partaken with the reader, creating simple and accessible, but at the same time living and unexpected artistic images.

The writer was persuaded that in our life nothing happens by chance: each person or other God's creations, every situation or event is not accidental, but serves for an attentive person as a great school of life; that is why one of the most developed themes

in his work is a theme of education and studying. So it is clear that pr. Kyrylo Seletskyi often represents people that deal with this process: parents, priests and teachers.

In conclusion, creativity by Kyrylo Seletskyi is marked by the high Christian sounding and it is organically merge with his vital feat.

Keywords: *pr. Kyrylo Seletskyi, the Holy Scriptures, Catechism, catholic literature, Christian writer, image, motif, symbol.*

Постановка проблеми. Художня творчість о. Кирила Селецького сміливо вписується в координати української католицької літератури. Теофіль Коструба та Сергій Лишкевич так окреслюють її домінанти: «Ідеал католицької літератури – це писана католиками така література, що впливає з освідомленого життя ласки в письменника, є органічно (не проповідницьки!) моральна, а в ділянці словесного мистецтва є гимном у честь Творця» [1, с. 59]. Отже, у християнському письменникові не може окремо жити митець і християнин, або, за формулюванням Фра Анжеліко, щоб зображати Христові речі, треба жити з Христом. З упевненістю можемо стверджувати, що митець і християнин нероздільно злилися в особі о. Кирила Селецького, його християнські твори – це спосіб його життя й мислення.

Аналіз досліджень. На сьогодні в українському літературознавстві немає системного й ґрунтовного дослідження, яке б усебічно висвітлювало художній доробок о. Кирила Селецького. Проте видання творів письменника, без сумніву, спонукатиме літературознавців заглибитися в художній світ цієї непересічної особистості.

Формулювання завдання. Проаналізувати жанрові й тематичні домінанти творчості о. Кирила Селецького, окреслити його художню манеру, проінтерпретувати авторські образи-концепти.

Виклад основного матеріалу. За жанром і тематикою твори о. Кирила Селецького творять барвисту мозаїку: поезія, агіографічна проза, охудожнені біблійні оповідання, казки, легенди, казуси й фабули, у яких відлунує традиція барокової гомілетики ілюструвати проповіді прикладами з побутового життя.

Отець Селецький як письменник був прекрасним майстром художнього опису. Наприклад, у творі «Як то цар Константин воював з ворогами, як окрестився і як св. Олена крест св. винайшла» читаємо: «Тогда патріарха Макарій вийшов на возвишеное місце, щоби го весь нарід міг видіти, то підносив, то знижав святий Крест. Чи бачив ти в красний день літний лан пшениці, що то колосьом своїм золотим до неба стремит, вітрець дунув, а колоски головки к землі похилили і тихцем зашелепотіли, якби віддавали поклін Пану та Сотворителю своему і слали к Нему тихеньку молитву, – так і тії народи, що околили св[ятого].

патріарху, коли побчили Крест св[ятий], смиренно клонили голови к землі, а з всіх грудей, то тихше, то голоснійше, гомонів голос: "Господи, помилуй, Господи, помилуй, Господи, помилуй..." – а гомін далеко-далеко несеся на всі сторони світа. Аби пам'ять тої щасливої хвили між христіянами сохрानена остала навіки, установила церков святая праздник *Воздвиженія Честного і Животворящого Креста Господняго*» [3, с. 75].

Для творів о. Кирила характерна постійна апеляція до Бога, майже всі вони пронизані непохитною вірою в Боже Провидіння, переконанням, що світом рядить Божа Премудрість, що Бог – безконечне добро: «Як то чудно Бог все на світі уладив» («Пташина, яку нам з ласки Божої чинить услугу при господарстві») [3, с. 103]; «В Бозі била вся моя надія, і Бог мя не опустив», «Божя сила стерегла мя від всякого припадку» («Невдяка синівска») [3, с. 60]; «Тим, що Бога люб'ять, всякі пригоди добре кінчатся»; «Все, що Бог ділає, назнаменовано мудростію і любовію. Нехай буде Ім'я Ёго святоє прославлене вовіки!» («Ікона Пречистої Діви») [3, с. 92]; «Хто з Богом, то і Бог з ним» («Праведний Товія») [3, с. 347]; «Уповаймо на Господа Бога, Він кріпкий і сильний, не полишить нас, а зішле нам свою благодать звисше» («Отець Іоанн Боско, його жите і діла») [3, с. 379].

Зрозуміло, що джерелом цих істин стало для письменника Слово Боже, яке він пізнав розумом і пережив серцем, а згодом воно проросло численними образами, символами, алюзіями й ремінісценціями в його творах. Так, наприклад, в уривку «А син гулят, а син гулят, / Мов вітер по лузі, / Промарнував много сили / Чужинцям в услужі...» [3, с. 45] із твору «Не понехай свою хату» прочитується відгомін притчі про блудного сина: «Кілька днів потім, молодший, зібравши все, подавсь у край далекий і там розтратив свій маєток, живши розпусно. І от як він усе прогайнував, настав великий голод у тім краю, і він почав бідувати. Пішов він і найнявся до одного з мешканців того краю, і той послав його на своє поле пасти свині» (Лк. 15, 13–15).

Значна частина творів о. Кирила або їх окремі фрагменти слугують художньою ілюстрацією Десяти Божих Заповідей та інших катехизмових правд. Часто автор дає лише стислий пасаж – і все стає зрозуміло уважному читачеві: «Стефан, що брехнею все мерзився» («Желізо») [3, с. 126]; «Товія мерзився крадежею» («Праведний Товія») [3, с. 343]; «... гріх то тяжкий для забавки вбивати звірята!» («Пташина, яку нам з ласки Божої чинить услугу при господарстві») [3, с. 103]; «Бог приказав шість дней трудитися і заробляти на хліб щоденний, а семого – честь Ёму віддавати в домі Ёго святім» («За дротаря з каньчуги і за коня, що розличні штуки показував... з чого знов не для одного чоловіка добра

наука вийшла») [3, с. 121]; «У світі Божім ніхто не дармує, всяке сотворіння має свою роботу, а Бог наймилостивіший опікується всіми. Тільки чоловік не раз у лінєвстві марнує дні життя свого, мовби позабув, що з кожної часиночки життя прийде єму колєсь перед Богом рахунок здати» («Пташина, яку нам з ласки Божої чинить услугу при господарстві») [3, с. 104–105].

Письменникові притаманно немовби розширювати поняття гріха й виводити його з особистого на суспільний рівень. Він з батьківською строгістю викриває вади свого народу, не мириться з гріхами недбальства й лінєвства («... жалувати треба дуже тих, котрі знають за лад і порядок, але на всьо суть слїні та глухі і гірше, ги бидлята, живуть» («О самоедах») [3, с. 59]; «не оден нехлюя не важив би ся такий замамраний, забруджений і запірений між людьми указатись, коли би побачився у зеркалі» («Шкло») [3, с. 124]); пияцтва («Стережіть ся також всякого неладу і нехлюйства, передусім найгідшої річи – пїяньства, бо, окрім того, що на вас яко пїяків будуть люде пальцями витикати, єще до того зруйнуєте здоровле, змарнуєте час дорогий і скорше або пізніше прийдете на біду превелику. Через нелад і пїяньство все нївечить ся, гирить ся, а ніколи щастя та статків не прибуде» («За дротаря з каньчуги і за коня, що розличні штуки показував... з чого знов не для одного чоловіка добра наука вийшла») [3, с. 120]).

Чи не найбільше уваги присвячено четвертій заповіді, яка стоїть на сторожі пошанування батьків: У творі «Праведний Товія» подано прегарні ілюстрації її дотримання: «Добрій дитині, куда ся тільки поверне, родичі все на думці. Коли би то кожда дитина, що проживає у далекій чужині, тямєла за старих батьків та за рідну хату» [3, с. 346]; «Син Товії сповнив волю вітця свого до крихти» [3, с. 353]. Порухення четвертої заповіді трактується письменником як основна причина нещастя нашого народу, зокрема у творі «Невдяка синівска» це звучить як діагноз: «Нема благословєньства Божого між нами. І як же має добре ся діяти, як же має Бог благословити, коли мало кто зважає на Божїї приказаня, а все чинит по своєй волі та розуму. Приказаня Боже виразьно мовит: “Шануй вітця та матір твою, щоби-сь довго жив і щоби ти ся добре вело на землі”. А прецінь, не бачте, як то багато дітей дає зневагу родичам своїм» [3, с. 60].

У своїх творах о. Кирило наголошує, що грішить не лише той, хто зневажає своїх батьків, а й той, хто поводить ся так супроти свого народу, його мови й християнського обряду: «... кождий, що мішає чужі слова до своєї бесїди, грішить тяжко, бо псоває дар Божий і самому Господу Богу всемогучому противить ся (...) наділив Бог кождий нарід на землі

власною бесідою, котру він плекати, після сил розвивати і шанувати довжен (...) Коли протое цураєшся твоєї бесіди або єї переиначуєш, ділаєш зраду против народові твоєму і грішиш тяжко, бо цураєшся і матері, і вітця твоего!..» («Як то з русина Івана зробився німець Іоган, що єго і власна мати не пізнала») [З, с. 107]; «У нас на Русі склалося таке чудовище, що народови голошено слово Боже в чужім язиці. Тим-то розповсюднилися тут духовна темрява, п'яньство і моральний упадок. Язык руский, яко простацкий, хахольский, викинено з церкви і з плебанії; він найшов для себе пристановище лише в курній хаті селянина» («о. Іоанн Снігурскій») [З, с. 489].

Оповідання о. Кирила Селецького рясніють прикладами християнських чеснот: милосердя («І ми берім приклад з побожного Товії, і межі нами є пребогато таких, що їм не достає доброї одежини або насущного хліба, щоб себе і родину вижити. Не раз вони з допусту Божого без власної провини тяжко злиднують. Тим подати поміч єсть нашим християнським обов'язком» («Праведний Товія») [З, с. 340]; «Нема більшого щастя на землі, як се вдоволенє, що ми причинилися до щастя других», «Не тое, що нам неविгода, повинні ми бідним давати, але і з тим, що нам найлучше, поділитися» («Ікона Пречистої Діви») [З, с. 88–90]) та смирення («Гайден не був гордий по причині свого таланту музикального і не превозносився над других. Все був він смиренний (...) Він уважав свій талант яко превеликий дар Божий, тому, встаючи і лягаючи, дякував він за него Сотворителю свому» («Іосиф Гайден») [З, с. 530]).

Як священник, о. Кирило Селецький розумів, що виконанню заповідей і примноженню чеснот повинно передувати християнське виховання дітей. І його біографія засвідчує, що душпастир був не лише теоретиком, а й практиком. Тема виховання порушена чи не в кожному творі: «Серед села стоїт церков, коло церкви – школа (...) діти вчать-ся читати та писати, Бога хвалити, старшим пошановок дати, п'яньства ся стерегчи (...) так, як рибі вода, як чоловіку воздух потрібний, щоби жив, – так наука, чи старому, чи молодому, є днесь доконьче потрібна. Діти не повинні рости, ги тії бидлята, для котрих доста, жеби в своїм часі покормлені та напоєні били. Бог дав чоловіку розум, аби пізнавав, що тілу і души єго хосен, а що шкоду приносит. Той розум має він через науку розвивати, аби ся став собі і людьом пожиточним, аби міг все сповняти, що є з приказом Божим і з наукою церкви св[ятої]. згідне» («За школу та за шпихлір громадский в Німстові») [З, с. 69–70]; «Побожна мати вельми дбала о тое, щоби дитина в боязні Божій і в християнській праведности зростала. Рано і ввечер можна було бачити, як Івась на колінах, зложивши рученята, щиро молився перед іконою

розп'ятого Христа...» («Ікона Пречистої Діви») [3, с. 78]; «Старенька бабуня заступала дітям батька і матір, для них тільки жила, о них думала і молила Бога, щоби єї сиріткам дав щасливу долю. Оба хлопці ходили до школи, що находилася в селі. Бабуня веліла їм читати молитви зі старого молитвослова, напечатані великими буквами, або розказувала їм події з історії біблійної Старого і Нового Завіта» («Жертва любови») [3, с. 130].

Письменник не лише наводить приклади доброго чи недоброго виховання, він при кожній нагоді напоминає батькам про їхній обов'язок виховувати дітей.

Прикметною ознакою творів о. Кирила Селецького є постійна екстраполяція подій з біблійної чи світової історії на український ґрунт. Так, наприклад, в оповіданні «Праведний Товія» письменник, описуючи прощання Товії з сином, а згодом його одруження, не оминає нагоди напімнути українців про християнське виховання дітей: «Старий Товія благословив сина свого, коли виряджав єго у далеку дорогу, поручив єго опіці Божій і находив полекшене в молитві. Питаємся, чи у нас на такий лад розстаються діти з батьками своїми, коли їм прийдеся понехати родинну хату і село. Покидають і у нас батьківську хату ті парубки, що йдуть до служби військової. Хто там тогди має Бога або молитву на думці? Тому, милі родичі, коли случиться, що син ваш, потіха ваша, на довший час хату вашу полишає, розставайтесь з ним так, як розставався колись праведний Товія з сином своїм. Прикличте єго к собі, поблагословіть єго, поучіть, щоби все і всюда мав на думці закон Божий; поучіть єго, як має в світі прожити, щоб здоров'є не запропастив; також поучіть єго, як треба стеречися нечестивого товариства та лукавих людей, що так легко молодого і несвідомого чоловіка з розуму зводять. Пригорніть єго потім щиро до серденька свого на знак, що він ваша мила дитина і що так радо знов єго колись до серця пригорнете, наколи здоров і честний до батьківської хати поверне. А коли синок розпрощається з вами, то, як Товія, щиро помоліться Богу, щоб сохранив дитину вашу від всякої злої пригоди. В молитві знайдете полекшене для свого смутку» [3, с. 345–346].

Ідеться у цьому творі й про християнське весілля: «От уже знаємо, на який лад впровадилось все весіле у Рагуїла. А у нас, чи воно також так? Час весільний, так важний для тих молодят, що сполучаються, щоб спільно добру і лиху долю ділити, стаєся часом причиною всякої сваволі. Коли в церкві молодих звінчали, чи подумає тогди хто, щоби Богу подякувати за сполученє тих двох осіб християнських і благословенства для них на будуче життя просити? Свати і дружби, вже тогди

добре горішков запаморочені, ледво можуть на ногах устоятися. Коли же вся дружина весільна полишить церков, то галас, гойк, і скрипки, і бубни гудять по всьому селу. П'яниці і люде нерозумні кажуть, що таке весіле, де нема ні стуку, ні гуку, ні п'яньства, не називало би ся весілем. "По чім буду весіле пам'ятати?" – каже оден або другий п'янюга і лиє в себе сю брагу без міри, а з того наконец таке вийде, що він повалиться під лаву або у рів чи розпічне сварню з другим таким, як сам, п'яницею; зі сварні приходить до бійки – і ось покалічив і покервавив оден другого. А то все продовжаєся не раз і цілий тиждень на втіху арендарям і всяким дармоїдам та неробам сельским» [3, с. 348].

Справжнім «золотим словом» батька є фрагмент із твору «Праведний Товія»: «Сину мій, коли понехаю сей світ, похорони чесно тіло моє, і май в почеси матір свою через весь вік її, і не завдавай смутку серцю її (...) З всего, чим тя Бог наділить, передай частину убогим. Не відвертай ніколи лиця свого від брата, потребуючого помочи, то і Бог лице своє від тебе не відверне. Ратуй всіх по зможности. Маєш більше – давай більше, маєш менше – то і тим ділися охотно; через то велику ласку приспориш собі у Бога на день той, коли зла пригода прийде на тебе. Будеш милосерний для ближнього твого, то надійся, що і Пан небесний буде мав змилуване над тобою. Не дайся наклонити на сторону ворогів нашого народа. Бог карає перевертнів, і нема їм спокою ні на сім, ні на другим світі. Пиха най ніколи не поселиться ані в серцю твоїм, ані в бесідах твоїх: від неї-бо починаєся всяке лихо. Наймитови своєму совістно плати і не задержуй ему хотя й би феник оден – і тобі виплатить Отець Небесний все після заслуги твоєї. Чого не хочеш, щоби тобі другі ділали, не ділай ти їм також. Хлібом своїм ділися з голодними, а одежію своєю нагих вкривай. Глядай все поради у чоловіка мудрого. Слави Бога у кожній пригоді та моли Єго, щоб простував стежки, котрими ходити будеш, щоб діла твої все праведні були» [3, с. 343].

Вагому роль у вихованні дітей відіграє не лише сім'я, а й школа, тому о. Кирило уводить у свої твори образ доброго і сумлінного учителя: «Не був се учитель-наймит, на яких тепер часто нагодиш, що вчит, бо му платят, вчит ось від напасти, задля кусника хліба» («Лаврентій Кельнер») [3, с. 486]; «Се були взірцеві учителі, що точно і совістно сповняли свої довжности, любили повірену їх вихованню молодіж, котрій своїм праведним і богоугодним житєм служили яко примір, достойний наслідування» («о. Іоанн Снігурский») [3, с. 501].

Незаперечну і виняткову роль у формуванні християнської особистості відіграє священник – духовний батько і наставник. У творах о. Кирила цей образ виписано вельми колоритно, і це зрозуміло, бо ос-

новане на власному життєвому досвіді письменника та його середовищі. Часто о. Селецький вдається до біографій відомих душпастирів, яких поіменно знає історія, а почасти об'єктом зображення виступають його сучасники – сільські убогі парохи, чий подвиг священничого служіння відомий тільки Богові. Наведемо декілька прикладів: «Сто літ буде з окладом, як в Добромили загадали отці-василіяне вмісто старої дерев'яної виставити нову муровану церков. А бив там старенький ігумен, котрий над всіми монахами найстарший бив, Єроним Кузмич він ся звав. Той недоїв та недоспав, дозирає неустанно будівлі, а все роздумовав, як би то найскорше та найкрасше дім Божий постройти (...) І востхнув бідняка тяженько до Бога, а тоє востхненіє улетіло до Отця Небесного, котрий радо слухає прошеніє своїх дітей і шле їм поратунк в потребі» («Отец Єроним Кузмич») [3, с. 46]; «(...) парох неутомимо трудився, щоби протверезити розп'ячений нарід» («До чого доводить п'янство, а до чого тверезість») [3, с. 109]; «В селі, где була ся школа, була також старезна парохіяльна церковця, в поблизу котрої находився дім приходский, де проживав сивий, мов голуб, душпастир, що точно і совістно сповняв довжності звання свого. Лице єго було спокійне і розвеселене, яке єсть завсігди у тих, котрі з любви до Господа Бога ставлят добро духовне ближнього висше над всі личні вигоди» («Жертва любви») [3, с. 133]; «Давні наші священники, так звані «псалтирники», і в одязі, і в домашнім уладженю вельми ріжнилися від наших теперішніх отців духовних. Були вони нищі духом, лиш богаті вірою і побожністю. Діти свої виховували в богобоязливости і в простоті серця» [3, с. 490]; «Молодий віком, перевисшав він всіх старших достойників смиренностію, ввічливістю, розвагою, душпастирскою ревністю – не облудною, а щирою, з глубини серця походячою» [3, с. 491]; «Отець Іоанн Гладишовский, в силі віку, бо числячий 45 літ, мужчина, здоровий на дусі і на тілі, посідав всі прикмети, які необхідні були, щоби привести до ладу Ярославску парохію. Хороший з вигляду, поважний, з почутєм священничого достоїнства, в Службі Божій ревний, в товариських зносинах ввічливий, в дому гостинний, в поступованю з прихожанами повний такту і вирозумілости. Жена єго була вельми образована і побожна невіста: не була се яка новомодна пані, що силуєся пустки в серцю і голові заступити вибагливою шовковою одежію та золотими кільцями і дорогоцінними перстеньми, затое все чисто і вкусно, хотя й вельми поединчо, одягнена, удержовала взірцевий лад в домашнім хозяйстві. Радо опікувалася вона вдовами, і сиротами, і сільскою убожиною. А вже ж дбала вона і о тоє, щоби церковне біле все було чисте і неушкоджене» [3, с. 495–496]; «Церкви же рускі – мов ті діди, згорблені від старости, почорнілі, где-

куди соломою криті, – тинялися по передміських заулках та по селах, а руский клір, мало що більше образований від кожного хлопа, жив в крайнім пониженю. Руский священник косив, молотив, ходив за плугом, щоби роздобути насущного хліба для удержання свого і своєї, не раз численної, родини» («о. Іоанн Снігурскій») [3, с. 497].

Отже, зауважимо, що образ священника у творах о. Кирила Селецького завжди висвітлено відповідно до гідності його високого покликання. Це особливо проглядається в оповіданні «Як то цар Константин воював з ворогами, як окрестився і як св. Олена крест св. винайшла»: «Зараз велів слати по священників християнських, щоби прийшли до віри Христовой го припровадити. І прийшли славнії робітники в винограді Христовом – сиві, мов голуби, священники. Одежа на них непоказьна, але душа в них чиста, гріхом не скажена (...) а бесіда плине їм з уст, ги тая водица з чистої керниченьки (...) єнчого щастя, єнчой надгороди вони не бажали, як бачити, же стадце Христове щодень побільшаєся» [3, с. 73–74]. Наведені рядки сміливо можемо віднести і до їх автора, адже ще Владика Йосафат Коциловський про нього сказав: «Це священник Богом даний нашій провінції. Людина ангельської доброти, простенька, покірна, любить все добре і поширює його всюди, куди може, без огляду на труднощі. Усіх ближніх, а передовсім своїх парохіян, любить як свою власну душу; працьовитий, сумлінний, скромний, убогий, здержливий, витривалий, готовий на все, чого вимагала б від нього Божа воля й Божа слава» [3, с. 7].

Висновки. Отець Кирило Селецький учив, як жив, і жив, як учив. На єдності слова і діла він неодноразово наголошував у своїх творах: «Як поучав других, так і сам жив» («о. Севастьян Кнайп») [3, с. 484]; «Поучене житєм, – каже святий Кипріян, – єсть о много лучше, чим наука, виголошена язиком» («Житє св. Івана Золотоустого») [3, с. 370]. Його творчість – це плід справжнього духовного й подвижницького життя. Як відомо, душпастирська діяльність о. Кирила Селецького була багатоаспектною та надзвичайно вагомою, у яку органічно вплелася письменницька творчість. За допомогою мистецтва слова він утверджував свої ідеали, погляди й переконання. Твори о. Кирила – це слово проповідника, адресоване не лише його сучасникам, а й прийдешнім поколінням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коструба Т. Що таке «католицька література». Огляд української літератури в 1918–1938 рр. *Життя і Слово. Квартальник для релігії й культури*. Ватерфорд, 1948. Ч. 1/2. С. 55–68, 115–126; Ч. 3/4. С. 238–250.

2. Лишкевич С. До проблеми «католицька література». *Дзвони*. 1939. Ч. 516. С. 168–178.

3. Селецький К. Вибрані твори : у 2-х т. / упоряд. та ред. : Ігор Розлуцький, с. Маркіяна (Василишин). Дрогобич : Коло, 2018. Т. 1. 608 с.

REFERENCES

1. **Kostruba, T.** (1948). Shcho take «katolytska literatura». Ohliad ukrainskoi literatury v 1918–1938 rr. [What is «Catholic literature». Review of Ukrainian literature in 1918–1938]. *Zhyttia i Slovo. Kvartalnyk dlia religii y kultury – Life and the Word. Quarterly for religion and culture*, 1/2, 55–68, 115–126; 3/4, 238–250. Vaterford [in Ukrainian].

2. **Lyshkevych, S.** (1939). Do probliemy «katolytska literatura» [On the problem of «Catholic literature»]. *Dzvony – Bells*, 516, 168–178 [in Ukrainian].

3. **Seletskyi, K.** (2018). *Vybrani tvory [Selected works]*. (Vols. 1–2; Vol. 1). I. Rozlutskyi & s. Markiiana (Vasylyshyn) (Eds.). Drohobych: Kolo [in Ukrainian].